

2017-09-14

REMISSYTTRANDE

M2017/01738/R

Till Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över preciserade bestämmelser om slutprodukter i lagstiftningen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Svebio har tagit del av den föreslagna formuleringen av en ny paragraf i förordningen och vill framföra följande:

Svebios synpunkter i sammanfattning

- . Vi yrkar i första hand återremiss för att få till stånd en analys med motivering och konsekvensbedömning som grund för beslut.*
- . Vi avvisar den föreslagna paragrafen eftersom den är oklart formulerad, eftersom det inte är klarlagt om den står i överensstämmelse med EU:s regelverk och eftersom den kan leda till negativa effekter för andra restprodukter än PFAD.*
- . Frågan om ursprungsgarantier och klimatbelastning för PFAD inom reduktionskvoten och som grund för skattefrihet för HVO kan hanteras med en separat lösning utan att nu omdefiniera begreppet restprodukt. Den exakta utformningen bör utredas vidare och regeringen bör återkomma med ett nytt förslag. Svebio ger några uppslag till tänkbar lösning.*

Behov av analys

Vi beklagar att förslaget inte följs av en motiverande text och analys, som hade underlättat förståelsen för varför man valt den formulering som föreslås. En sådan analys utlovas i proposition 2016/17:217, sid 24.

Vi är i grunden kritiska till det regelverk som införts grundat på ILUC-direktivet, och som innebär att man gör en åtskillnad mellan "bra" och "dåliga" råvaror för biodrivmedelsproduktion utifrån listor och vissa definitioner. Klassificeringen av en råvara blir helt styrande för marknaden, oberoende av klimatnytta. Denna politik ger samtidigt stort utrymme för lobbying från företag och intressegrupper.

Den föreslagna paragrafen

Förslaget till formulering av § 3a skapar ingen ökad klarhet utöver de formuleringar som fanns i regeringens promemoria "Genomförande av ILUC-direktivet" och i propositionen. Tvärtom ökar oklarheten i förhållande till förarbetena. Det är oklart om villkoren "lågt värde" och "låg volym" gäller var för sig eller tillsammans. Det finns inte heller någon definition av vad som avses med "lågt värde" eller "låg volym". Värdet för en produkt kan variera betydligt över tid beroende på marknadens utveckling. Volymen kan förändras genom teknikutveckling. Detta ger dels en bestående osäkerhet för alla aktörer på marknaden, dels ett stort utrymme för myndigheten att göra en egen tolkning eller olika tolkning från fall till fall.

Paragrafen innebär att den svenska lagstiftningen går längre än EUs reglering, genom att tillföra ytterligare villkor utöver de som finns angivna i ILUC-direktivet. Vi anser inte att frågan om överensstämmelse med EU-direktivet är tillräckligt klarlagd. Det finns en betydande risk att den svenska regleringen kommer att skapa oavsedda problem för olika restprodukter som idag inte omnämns i direktivet. Det är inte heller klart vad som gäller för restprodukter som finns med i annex IX i direktivet. En annan aspekt som behöver utredas gäller drivmedel som godkänts på andra EU-marknader, grundat på andra medlemsländers lagstiftning eller certifieringssystem godkända av EU.

Med anledning av de oklarheter som finns rörande den föreslagna förändringen av definitionen av restprodukt och samprodukt anser vi att frågan bör återremitteras för ytterligare utredning.

Man bör i en sådan utredning även studera alternativa lösningar av "PFAD-frågan".

Hantering av PFAD-frågan

Skälet till regeringens förslag är en ambition att reglera användningen av PFAD som råvara för HVO-produktion. Med dagens definition, grundat på den definition av restprodukt som anges i EU:s Förnybartdirektiv, är PFAD en restprodukt vid produktionen av palmolja. Regelverket ger samtidigt PFAD en gynnad position vid införandet av reduktionsplikten, som snedvrider marknaden. Även som grund för skattebefrielse är kraven enligt hållbarhetslagen begränsade eftersom PFAD inte måste följa markvillkoren.

Neste, som är en stor producent av HVO, har utlovat att man från 2020 kan ge ursprungsgarantier för den PFAD som används i produktionen.

Från Svebios sida anser vi att frågan kan hanteras på två alternativa sätt:

Alternativ 1. Regeringen träffar en överenskommelse med ledande leverantörer av HVO om att all PFAD som används för produktion av HVO för den svenska marknaden ska ha ursprungsgarantier och garantier för följsamhet med hållbarhetslagens villkor senast från ett visst datum. I överenskommelsen bör också ingå att företagen räknar PFAD-baserad HVO i reduktionsplikten som en samprodukt från start.

Alternativ 2. Riksdagen beslutar, inom ramen för beslutet om Bränslebytet, att PFAD inom reduktionsplikten ska likställas med palmolja.

Man kan också i hållbarhetslagen i en separat paragraf föreskriva att PFAD ska jämföras med palmolja vad beträffar hållbarhetskriterier och markvillkor.

Genom att välja någon av dessa lösningar undviker man att göra en omdefiniering av begreppet restprodukt, som dels kan skapa problem rörande andra restprodukter, dels kan strida mot EU:s regelverk.

Effektiv styrning – behov av branschråd

Svebios uppfattning är att styrningen av bränslebytet i transportsektorn ska ske med långsiktiga generella styrmedel som ger största möjliga utrymme för marknadens aktörer att använda kostnadseffektiva lösningar. Genomförandet av ILUC-direktivet har fört in ett starkt element av planhushållning och detaljreglering som strider mot denna grundprincip. Både jungfruliga råvaror från jordbruk och skogsbruk (energigrödor), biprodukter, restprodukter och avfall, kommer att behövas för att kunna ersätta alla fossila bränslen i transportsektorn.

Svebio vill slutligen påminna om vårt tidigare förslag om inrättande av ett branschråd för diskussion av lagstiftning och reglering rörande biodrivmedel. Ett sådant branschråd skulle underlätta kommunikationen och informationsutbytet mellan departement, myndigheter och branschen, och därmed underlätta beslutsfattandet.

Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
VD

Kjell Andersson
Näringspolitisk chef